

Sygn. akt

III AUa 394/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska (spr.) SSO del. Elżbieta Selwa
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **9 października 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę rodzinną

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **20 lutego 2014 r.** sygn. akt **III U 681/13**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 70 ust. 1 i 2 w związku z ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odmówił T. B. prawa do renty rodzinnej po zmarłej żonie G. B., ponieważ między małżonkami nie istniała wspólność małżeńska.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania dochodzonego świadczenia, podnosząc że spełnia warunki do uzyskania renty rodzinnej, ponieważ pozostawał z G. B. w związku małżeńskim i wspólności małżeńskiej do dnia jej śmierci.

Odpowiadając na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że wspólność małżeńska polega na rzeczywistych więzach łączących małżonków, a ponadto obejmuje wspólne zamieszkanie, gospodarowanie i pomoc we współdziałaniu dla dobra rodziny. Wnioskodawca nie mieszkał z żoną od 15 lat, nie utrzymywał z nią kontaktów, mimo braku formalnego rozwiązania małżeństwa, prowadził gospodarstwo domowe z inną kobietą.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2014 r., sygn. akt III U 681/13, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

W pisemnych motywach powyższego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca T. B., ur. (...), pozostawał w związku małżeńskim z G. B. od 11 marca 1978 r. i ma z nią troje dzieci, na które na mocy ugody sądowej z dnia 30.03.1990 r. zobowiązany był płacić alimenty. Dalej Sąd ustalił, że małżonkowie mieszkali wspólnie w mieszkaniu w M., przy ul. (...) do 1990 r., później wnioskodawca zamieszkał ze swoją konkubiną L. W. we wspólnie z nią zakupionym domu. Ze związku z L. W. wnioskodawca ma jedną córkę – J. B., ur. (...) Ponadto Sąd ustalił, że z oświadczeń składanych przez G. B. do ZUS wynika, że wnioskodawca nie pozostawał z nią i dziećmi w jednym gospodarstwie domowym, z kolei wnioskodawca w swoich oświadczeniach do ZUS jako członków rodziny, korzystających ze wspólnych dochodów wskazywał konkubinę i wspólną córkę J.. W dniu 16.06.2004 r. wnioskodawca został zgłoszony przez G. B. do ubezpieczenia zdrowotnego jako członek rodziny. W okresie od 1.04.2001 r. do 1.12.2013 r. wnioskodawca miał przyznane prawo do emerytury z tytułu opieki nad chorym dzieckiem, J. B., we wniosku o to świadczenie wnioskodawca podawał adres zameldowania i pobytu w M., przy ul. (...).

Przechodząc do oceny prawnej, Sąd I instancji wskazał, że określenie „wspólność małżeńska” użyte w art. 70 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oznacza więź osobistą, emocjonalną i uczuciową między małżonkami. Zgromadzony materiał dowodowy przekonuje, że więź taka nie istniała pomiędzy wnioskodawcą, a zmarłą żoną, wobec czego nie spełnia przesłanek do ustalenia prawa do renty rodzinnej.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany i przyznania dochodzonego świadczenia, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 kpc, poprzez niewłaściwe zastosowanie, polegające na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i błędne przyjęcie, że wnioskodawca nie pozostawał z żoną w chwili jej śmierci we wspólności małżeńskiej, co doprowadziło do błędnego zastosowania art. 70 i art. 65 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu jest trafny i nie narusza prawa.

Spór w sprawie dotyczył uprawnienia T. B. do renty rodzinnej po zmarłej żonie G. B., a w szczególności wystąpienia przesłanki wspólności małżeńskiej, o której mowa w art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. 2013. 1440).

Sąd I instancji zgromadził obszerny materiał dowodowy w sprawie i na jego podstawie przyjął, że T. i G. B. pozostających w formalnym związku małżeńskim, w dacie śmierci małżonki wnioskodawcy nie łączyła wspólność małżeńska. Wnioski, które Sąd I instancji wywiódł ze zgromadzonego materiału dowodowego były uzasadnione i w niczym nie naruszały zasady swobodnej oceny dowodów. Nie może zatem stanowić uzasadnionej podstawy apelacyjnej polemiki wnioskodawcy z wynikiem postępowania dowodowego i jego oceną. Ocena ta, w przekonaniu Sądu Apelacyjnego jest swobodna, ale nie dowolna i nie narusza granic zakreślonych treścią przepisu art. 233 § 1 kpc.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że wspólność małżeńska oznacza rzeczywisty związek łączący małżeństwo, obejmujący wspólne zamieszkiwanie i prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, wspólne pożycie, wierność i pomoc we współdziałaniu dla dobra założonej przez siebie rodziny (wyrok SN z dnia 6 marca 1997 r., II UKN 17/97, OSNAPiUS 1997, nr 23, poz. 477). Natomiast brak wspólności małżeńskiej to trwały rozkład pożycia małżeńskiego, który można przyjąć wówczas, gdy zamiar zerwania tej wspólności wynika wyraźnie z postępowania obojga małżonków. Orzecznictwo jako okoliczności, mogące świadczyć o braku wspólności małżeńskiej wskazuje: osobne zamieszkiwanie małżonków przy braku obiektywnych przeszkód do wynajęcia (lub zakupu) wspólnego mieszkania, prowadzenie osobnych gospodarstw domowych, posiadanie odrębnych majątków (i kont bankowych), pozostawania w konkubinacie przez jednego z małżonków.

Odnosząc uczynione uwagi do stanu faktycznego sprawy stwierdzić należy, że nagromadzenie okoliczności, sprzeciwiających się ustaleniu wspólności małżeńskiej pomiędzy wnioskodawcą, a zmarłą G. B. na przestrzeni długiego, bo ponad dwudziestoletniego okresu czasu w pełni uzasadnia stwierdzenie o braku wspólności małżeńskiej. Pośród wielu dokumentów, potwierdzających nieistnienie wspólności małżeńskiej - których znaczenie i treść jest obecnie bagatelizowana przez wnioskodawcę – na uwagę zasługują: wniosek z 4.01.2001 r. o prawo do wcześniejszej emerytury, pracowników opiekujących się dziećmi, wymagającymi stałej opieki i wniosek o rentę rodzinną z dn. 12.04.2013 r. – oba podające adres odmienny od tego, pod którym mieszkała żona wnioskodawcy oraz oświadczenie G. B. z dn. 24 sierpnia 2005 r. o rzeczywistej separacji z mężem.

Zeznania o wspólnym zamieszkaniu z żoną, złożone przez wnioskodawcę pozostającego w faktycznym związku z inną osobą, prowadzącego z nią gospodarstwo domowe i wychowującego wspólne dziecko, posiadającego odrębne od żony miejsce zamieszkania, jawią się jako całkowicie niewiarygodne i przedstawione wyłącznie na użytek postępowania sądowego. Powyższej oceny nie mogą zmienić także zeznania świadków – dzieci wnioskodawcy.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny podzielił zarówno ustalenia faktyczne, jak i ocenę prawną sprawy, poczynione przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, uznając że wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 70 ust. 1- 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.